



## רשות ההגבלים העסקיים

**החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988**

**בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל**

**להסדר שבין איגוד חברות הביטוח בישראל**

**לבין איי. אס. או קליימסרצ' בע"מ**

### **א. פתח דבר**

ביום 23 באפריל 2009 הונחה בפני בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "**חוק ההגבלים העסקיים**") להסדר כובל שהצדדים לו הם איגוד חברות הביטוח בישראל ע"ר (להלן: "**איגוד חברות הביטוח**") או "**האיגוד**") מצד אחד וחברת איי. אס. או. קליימסרצ' ישראל בע"מ (להלן: "**ISO**") מהצד האחר.

עניינה של הבקשה הינו תיקון והארכת פטור קודם להסדר בין הצדדים, שניתן ביום 29 באפריל 2004, הנוגע להקמתו ותפעולו של מאגר מידע לאיתור הונאות בביטוח רכב מנועי (להלן: "**הפטור הקודם**").<sup>1</sup>

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים שוכנעתי, כי אף שההסדר חל על חלק ניכר מהשוק, הכבילות שבו אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור. כמו כן, שוכנעתי כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור בתנאים לפי סעיף 14 לחוק.

### **ב. ההסדר**

כפי שהוסבר בפטור הקודם, כחלק מהרפורמה בתחום ביטוח חובה לרכב, הותקנו תקנות ביטוח רכב מנועי (הקמה וניהול של מאגרי מידע), התשס"ד-2004 (להלן: "**תקנות מאגרי המידע**"). תקנות מאגרי מידע קבעו, כי יוקם מאגר מידע לאיתור הונאות ביטוח (להלן: "**המאגר**") או "**מאגר המידע**") וכי ימונה תאגיד להקמה ותפעול של המאגר (להלן: "**המפעיל**"). חברות הביטוח חויבו למסור למפעיל (כהגדרתו בתקנות מאגרי המידע) פרטי מידע ונתונים עובדתיים שונים שפורטו אף הם בתקנות.

---

<sup>1</sup> החלטה בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בין: איגוד חברות הביטוח בישראל ואיי. אס. או. קליימסרצ' ישראל בע"מ; 2004 **הגבלים עסקיים** 3020172.

ביום 27 בפברואר 2004 חתמו ISO ואיגוד חברות הביטוח על הסכם לפיו ISO תשמש כמפעיל המאגר (להלן: "**ההסכם**"). ההסכם הובא בפני הממונה אשר התנה את הפטור הקודם בתנאים, שמטרתם העיקרית הייתה מניעת העברות מידע בין חברות הביטוח בנושאים שאינם קשורים למאגר המידע. לצורך זה קבע הממונה בפטור הקודם, כי כל חברת ביטוח שתצטרף להסכם תמנה קצין הונאות, וכי המגעים בין חברות הביטוח לבין ISO יתבצעו באמצעות פורום קציני ההונאות בלבד.

תקופת ההסכם נקבעה לחמש שנים מתום הקמת המאגר, ולאחריה נקבע כי ההסכם יחודש לתקופה נוספת של שלוש שנים, אלא אם הודיע צד למשנהו אחרת (להלן: "**תקופת ההארכה**"). הקמת המאגר התארכה וההסכם נכנס לתוקף רק ביום 10 בינואר 2006. בהתאם לכך הפטור להסכם הוארך בהחלטות קודמות עד ליום 9 בינואר 2011.<sup>2</sup>

בבקשה דנא מבקש האיגוד להקל בתנאי שנקבע, לפיו כל המגעים מול ISO ינוהלו באמצעות פורום קציני ההונאות בלבד, ולאפשר לאיגוד ו/או לחברות הביטוח החברות בו, ולא לפורום קציני ההונאות כמתחייב מהפטור הקודם, לעסוק במספר עניינים משפטיים מתוחמים כגון ניהול משא ומתן עם ISO בנוגע להארכת ההסכם. היה והמשא ומתן יניב פרי והצדדים יסכימו להאריך את ההסכם, מתבקשת הארכת הפטור בהתאם עד ליום 9 בינואר 2014. לחילופין, ובמידה ומשא ומתן זה לא יצלח, מבקש האיגוד לאפשר לו לנהל משא ומתן עם מפעיל אחר.

## **ג. השפעת ההסדר על התחרות**

כפי שהובהר בפטור הקודם, הקמת המאגר, מסירת המידע וטיבו של המידע הנמסר מחברות הביטוח למאגר הינן כבילות מכוח הדין. לעומת זאת, כל שיתוף פעולה בין חברות הביטוח בנוגע למאגר המידע, שאינו מחויב מכוח תקנות מאגרי המידע, נזקק לאישור מתאים של מערך ההגבלים העסקיים.

החשש העיקרי שמעוררת בקשה זו, עליו עמד הממונה בפטור הקודם, הנו זליגה או חלחול (spillover) של שיתופי פעולה בין חברות הביטוח החברות באיגוד, שאמורות להתחרות זו בזו, מתחום המלחמה בהונאות אל תחומים אחרים שמצויים בזירת התחרות ביניהן.<sup>3</sup> בקשת האיגוד לנהל מספר עניינים במישורין מול ISO, מעוררת חשש נוסף לפגיעה באינטרסים של חברות ביטוח שאינן חברות באיגוד. להפגת חששות אלה נקבע בפטור הקודם, כי כל חברת ביטוח תמנה קצין הונאות וכי כל המגעים בין האיגוד לבין ISO יתבצעו באמצעות פורום קציני ההונאות בלבד.

לאחר שבחנתי את הדברים הגעתי לכלל מסקנה, כי בכפוף לקיום התנאים המפורטים בסוף החלטה זו יש מקום להתיר מעט את הרסן שנקבע בפטור הקודם ולאפשר לאיגוד לעסוק במישורין מול ISO במספר עניינים משפטיים מוגדרים היטב שמפורטים בתנאים, וזאת מהטעמים הבאים:

---

<sup>2</sup> החלטה על תיקון פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בין: איגוד חברות הביטוח בישראל וא"י. אס. או קליימסרץ' ישראל בע"מ; 2004 **הגבלים עסקיים** 5000579; החלטה בדבר הארכת פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בין: איגוד חברות הביטוח בישראל וא"י. אס. או קליימסרץ' ישראל בע"מ; 2009 **הגבלים עסקיים** 5001426.

<sup>3</sup> ראו לעניין זה קביעה לפי סעיף 43 – הסדר כובל בין חברות ההסעה ביעדים תיור בע"מ; 2001 **הגבלים עסקיים** 301298.

קציני ההונאות הם בעלי אוריינטציה מקצועית בלבד ואינם בעלי סמכות והכשרה לקבלת החלטות שחורגות ממהלך העסקים הרגיל והניהול השוטף של ההסכם. בחינה של הנושאים אותם מבקש האיגוד לנהל מגלה, שהם אכן חורגים מניהול שוטף של ההסכם ודרושה מעורבות של דרג ניהולי, גם אם תחומה ומוגדרת היטב, בבירור. כך למשל, לעניין ניהול משא ומתן בין האיגוד לבין ISO או מפעיל פוטנציאלי אחר, לצורך כריתת הסכם אחיד חדש לענף כמתחייב מתקנות מאגרי המידע, או לעניין קיום מגעים משותפים עם המשטרה וגורמי אכיפת חוק אחרים בנוגע לתלונות על הונאות שמשותפות למספר חברות ביטוח.

יחד עם זאת, נוכח החששות המפורטים לעיל, יש לנקוט בזהירות רבה בהעברת סמכויות מפורום קציני ההונאות אל האיגוד ו/או חברות הביטוח החברות בו. לפיכך, מותנה העברת הסמכויות לאיגוד ולחבריו בתנאים שנועדו להפסיק את החששות התחרותיים שבוארו לעיל בעניין זליגת מידע ופגיעה בחברות ביטוח שאינן חברות באיגוד. עיקרם של התנאים הוא תיחום הנושאים בהם יעסקו האיגוד וחבריו לאלו המפורטים בתנאים ולהם בלבד, והגבלת אופי והיקף המידע אשר יעבור בין נציגי האיגוד וחברות הביטוח שינהלו מגעים משותפים בנושאים הקשורים ל-ISO. בכל יתר העניינים של האיגוד מול ISO ימשיך לטפל פורום קציני ההונאות.

בנוסף, ועל מנת שלא ייפגעו אינטרסים של חברות ביטוח שאינן חברות באיגוד, האיגוד הביע הסכמה לכך שגם חברות אלה יוכלו למנות נציג מטעמן במגעים הישירים מול ISO. הסכמה זו עוגנה בתנאים שבסוף החלטה זו.

לבסוף, אם יצלח המשא ומתן עם ISO ויוסכם על הארכת ההסכם לתקופת ההארכה, נמצא כי יש מקום להאריך את הפטור גם לתקופת הארכה הקבועה בהסכם, ובלבד שלא יחולו שינויים כלשהם בתנאי ההסכם פרט להארכתו.

## **ד. סוף דבר**

מכל האמור לעיל, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש בכפוף לתנאים הבאים:

### **הגדרות:**

### **בתנאים אלה:**

"איגוד חברות הביטוח" - איגוד חברות הביטוח בישראל;

"בעל עניין" - כהגדרתו של מונח זה בחוק החברות, התשנ"ט-1999;

"ההסכם" - ההסכם שבין איגוד חברות הביטוח לבין ISO מיום 27.2.2004, נשוא

בקשת פטור 5650, על תיקוניו מיום 22 באוגוסט 2004;

- "הונאות ביטוח" - כהגדרתן בתקנות ביטוח רכב מנועי (הקמה וניהול של מאגרי מידע), התשס"ד-2004 ;
- "המאגר או מאגר המידע" - מאגר מידע לאיתור הונאות ביטוח ;
- "חוק ההגבלים העסקיים" - חוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח-1988 ;
- "מבטח" - כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, ובלבד שהצטרף להסדר ;
- "תקנות מאגרי המידע" - תקנות ביטוח רכב מנועי (הקמה וניהול של מאגרי מידע), התשס"ד-2004 ;
- "ISO" - אי.אס.או. קליימסרצ' ישראל בע"מ ;

#### תנאים :

1. מבטח ימנה מי מבין עובדיו שאינו בעל עניין במבטח, לאחראי על הטיפול בעניינים הנובעים מן ההסכם (בתנאים אלה : "קצין הונאות"). קצין ההונאות ירכז מטעם המבטח באופן בלעדי את הטיפול בענייני הונאות ביטוח הנובעים מן ההסכם.
2. קצין הונאות לא יהיה שותף לשיביות דירקטוריון במבטח או לשיביות אחרות הדנות בנושאים שאינם נופלים בתחום אחריותו ויוזמן לשיביות אלה רק לצורך דיון בנושאים הקשורים בתחום פעילותו.
3. שיתופי הפעולה בין מבטחים יהיו תחומים לעניינים אדמיניסטרטיביים בלבד ונוגעים למאגר המידע כמתחייב מההסכם, והם יתקיימו אך ורק באמצעות קציני הונאות, למעט בהתאם למפורט בסעיף 4 שלהלן.
4. על אף האמור בסעיפים 1-3 לעיל, רשאים איגוד חברות הביטוח והמבטחים החברים בו לפעול בין במישרין ובין באמצעות מי מטעם מול ISO בעניינים הבאים ובהם בלבד :
  - 4.1. טענות בנוגע להפרות של ההסכם עם ISO, לרבות ביחס לתוצאות של הפרות אלה, כגון : מכתבי התראה, הגשת תובענה וכיוצא בזה ;
  - 4.2. הפעלת זכות הביטול או הסיום של ההסכם, בין על פי הוראות ההסכם ובין על פי דין ;
  - 4.3. ניהול משא ומתן ביחס לשינויים בהסכם הנוגעים למחיר ולתנאי התשלום ולרבות הארכת ההסכם בהתאם לתקופת ההארכה הקבועה בו. למען הסר ספק יובהר, כי כל הסכם חדש יהיה כפוף לאישור הממונה על הגבלים עסקיים, אלא אם כל הכבילות שבו, ככל שיהיו, יהיו זהות לכבילות שכבר אושרו בפטור הקודם.
  - 4.4. קיום מגעים משותפים עם הפיקוח על הביטוח, המשטרה וגורמי אכיפת חוק אחרים בנוגע לתלונות על הונאות שמשותפות למספר חברות ביטוח.

5. למען הסר ספק מובהר בזאת, כי המידע שיועבר בין קציני ההונאות ו/או בין איגוד חברות הביטוח ו/או בין מבטחים או מי מטעמם כאמור בסעיף 4 לעיל, לא יכלול כל פרט מידע העשוי להפחית את התחרות בין מבטחים, למעט מידע שהעברתו מחויבת על פי חוק, או מכוח ההסכם, או מכוח תקנות מאגרי המידע או מכוח פטור זה.
- מבלי לגרוע מכלליות האמור, לא יועבר בין קציני ההונאות ו/או איגוד חברות הביטוח ו/או מבטחים או מי מטעמם מידע, שעניינו תוכניות עסקיות כלליות או פרטיות של מבטחים, עלויות של מבטחים, מאפייני שירותים של מבטחים, תמחור של מבטחים, רווחיות של מבטחים, או מידע הנוגע לתנאי התקשרות ספציפיים בין מבטח לבין לקוחו.
6. יתועד פרוטוקול מלא מכל הפגישות הנוגעות ל-ISO, בין של קציני ההונאות, כולם או מקצתם, ובין של איגוד חברות הביטוח ו/או מבטחים או מי מטעמם. כל ההחלטות שיתקבלו יתועדו בכתב כך שיישמרו ויומצאו לממונה מיד בסמוך לדרישה מטעמו בעניין זה.
7. כל מבטח יוכל למנות נציג לצורך ניהול משא ומתן עם ISO ו/או עם מפעיל פוטנציאלי אחר, גם אם אינו חבר באיגוד. האיגוד יביא לידיעת מבטחים שאינם חברים באיגוד את האמור לעיל.
8. אדם המשמש כמנהלו הכללי של מבטח, כל אדם שיפעל מטעמו של איגוד חברות הביטוח או מבטח במסגרת סעיף 4 לעיל (למעט יועצים חיצוניים שאינם קשורים למבטח כחשבו), וכן אדם שמונה כקצין הונאות אצל מבטח, יחתום טרם תחילת ביצוע תפקידו ומדי שנה קלנדרית על כתב התחייבות בנוסח המצורף לתנאים אלה כנספח א'. כתב ההתחייבות יועבר לרשות ההגבלים העסקיים עד 30 יום לאחר חתימתו.
9. מובהר בזאת כי אין באמור בתנאים אלה כדי למנוע ממנהלו הכללי של המבטח להתעדכן באשר לפעולותיו של קצין ההונאות הפועל מטעם המבטח, או לקבל החלטות בנושאים המצויים בתחום אחריותו של קצין ההונאות.
10. התעורר ספק בדבר פרשנותם או תחולתם של תנאים אלה - יובא הדבר להכרעת הממונה.
11. תוקפו של הפטור יהא לתקופה של **שלוש שנים** מהיום, אך אם יוארך ההסכם עם ISO לתקופת ההארכה אזי הפטור יעמוד בתוקף עד לתום תקופת ההארכה ביום 9 בינואר 2014.
- בהתאם לסעיף 15 (א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בתוך 45 יום בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

רונית קן  
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ט"ז חשוון, תש"ע  
3 נובמבר, 2009

## נספח א'

אני החתום/ה מטה, ..... נושא/ת ת.ז. שמספרה ..... המשמש/ת ..... בחברת ביטוח ..... מצהיר/ה בזה ומתחייב/ת כדלקמן:

1. קראתי במלואם את תנאי הממונה על הגבלים עסקיים למתן פטור מאישור בית הדין להסדר שעניינו - שימוש במאגר לצורך גילוי הונאות ביטוח.
2. אני מודעת/לכך כי קיום דווקני של כל התנאים הללו הוא הבסיס לקבלת פטור הממונה על הגבלים עסקיים להסדר זה.
3. ידוע לי כי הפרת התנאים הנזכרים מהווה עבירה פלילית על פי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988, שעונשה עד שלוש שנות מאסר.
4. כן ידוע לי כי סיוע להפרת התנאים הנזכרים מהווה עבירה פלילית.
5. אני מתחייב/ת כי במסגרת תפקידי לא אתן ידי, במעשה או במחדל, להפרת תנאי מתנאים אלה.

_____	_____	_____
חתימה	שם מלא	תאריך

## **אישור**

הנני מאשר/ת בזה כי ביום ..... הופיע/ה בפני מר/גב' ..... בעלת ת.ז. .... ואחרי שהזהרתיו/ה כי עליו/ה להצהיר את האמת וכי יהיה/תהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה/תעשה כן, חתם/ה על ההצהרה הנ"ל בפני.

\_\_\_\_\_  
עו"ד,

מ.ר.